

Kohtuasi T-26/02

Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Konkurents — Kartellid vitamiinitoodete sektoris — Suunised trahvide arvutamise meetodi kohta — Trahvi lähtesumma määramine — Kergendavad asjaolud — Koostööteatis

Esimese Astme Kohtu otsus (neljas koda), 15. märts 2006 . . . . . II - 718

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 98/C 9/03)
2. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid — Rikkumiste raskus*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 98/C 9/03, punkt 1 A)

3. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 98/C 9/03, punkt 1 A)
4. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid — Kergendavad asjaolud*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 98/C 9/03, punkt 3)
5. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Komisjoni teatis trahvide määramatajätmise või vähendamise kohta vastutasuna süüdistatud ettevõtjate koostööst*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 96/C 207/04)
6. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 96/C 207/04, punkti B alapunkt b)

1. Kuigi komisjonil on iga ühenduse konkurentsieeskirjade rikkumise tõttu määratud trahvi summa kindlaksmääramisel kaalutusõigus ja ta ei ole kohustatud kohaldama täpset matemaatilist valemit, ei või ta loobuda endale kehtestatud reeglite täitmisest. Kuna suunised määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta kujutavad endast õigusakti, milles kõrgemalseisvaid õigusnorme järgides täpsustatakse kriteeriumid, millest komisjon peab selle kaalutusõiguse teostamisel lähtuma, on komisjon kohustatud trahvisummade määramisel arvestama ilmingimata trahvide arvutamise suuniste sõnastust

ja eelkõige asjaolusid, mis on suuniste alusel kohustuslikud.

(vt punkt 49)

2. Rikkumise raskuse hindamiseks ja trahvi lähtesumma määramiseks võib komisjon konkurentsieeskirjade rikkujate poolt muudele turuosalistele olulise kahju põhjustamise tegeliku majandusliku

suutlikkuse hindamisel võtta aluseks andmed, mis puudutavad käivet ja turuosasid asjaomasel turul, välja arvatud juhul, kui erilised asjaolud, nagu näiteks turgu iseloomustavad näitajad, on sellised, mis tuntavalt vähendavad nende andmete tähtsust ja tingivad ettevõtjate mõju hindamisel sellele turule muude asjassepuutuvate tegurite, nagu näiteks sobival juhul eelkõige vertikaalse integreerumise ja tootevaliku suuruse, arvesse võtmise.

(vt punktid 61, 63)

3. Mis puudutab kartelli erinevatele osalistele määratud trahvide lähtesumma kindlaksmääramist, siis ei saa kritiseerida meetodit, kuidas kartelli liikmeid mitmetesse kategooriatesse jagatakse, mis toob kaasa samasse kategooriasse paigutatud ettevõtjatele kindla suurusega trahvi lähtesumma määramise, olgugi et see ei arvesta erinevusi samasse kategooriasse paigutatud ettevõtjate suuruste vahel. Siiski tuleb sellel jagamisel järgida võrdse kohtlemise põhimõtet, mille kohaselt on keelatud kohelda võrreldavaid olukordi erinevalt ja erinevaid olukordi ühetaoliselt, välja arvatud kui selline kohtlemine on objektiivselt

põhjendatud. Lisaks peab trahvisumma olema vähemalt proportsionaalne nende asjaoludega, mis võeti arvesse rikkumise raskusastme hindamisel.

Selleks, et teha kindlaks, kas kartelli osaliste jagamine kategooriatesse vastab võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtetele, peab ühenduse kohus komisjoni selle valdkonna kaalutlusõiguse teostamise seaduslikkuse kontrollimise raames üksnes kontrollima, kas see jagamine on järjekindel ja objektiivselt õigustatud, ning ei tohi komisjoni hinnangut kohe enda omaga asendada.

Selles osas on kartelliliikmete jagamine kahte kategooriasse — peamised ja muud osalised — mõistlik viis võtmaks lähtesumma määramisel arvesse nende suhtelist tähtsust turul, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa asjaomaste turgude esindatuse olulise moonutamise.

(vt punktid 83–85, 87)

4. Kuna komisjon ei või loobuda endale kehtestatud reeglite täitmisest, on ta kohustatud kartellist tulenevate kohustuste ettevõtjapoolset rikkumist kergendada asjaoluna arvesse võtma, sest komisjoni vastu võetud suunistes määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta on otseselt ette nähtud, et endast rikkumist kujutava kokkuleppe täitmata jätmist tuleb arvestada kergendada asjaoluna.

lele ettevõtjad tuginevad, kui nad soovivad komisjoni kartellist teavitada. Võttes arvesse õiguspärast ootust, mis komisjoniiga koostööd teha soovivatel ettevõtjatel sellest teatisest tulenevalt võib tekkida, on komisjon kohustatud ettevõtja trahvisumma kindlaksmääramisel tema koostööd hinnates sellest juhinduma.

(vt punkt 147)

Selles osas tuleb kontrollida, kas ettevõtja tegelikult hoidus rikkumist kujutavate kokkulepete täitmisest, käitudes turul konkureerivalt, või vähemalt kas ta on selgelt ja märgatavalt rikkunud kartelliga kehtestatud kohustusi niivõrd, et see häiris kartelli toimimist.

(vt punktid 105, 106, 113)

6. Trahvi maksmisest täielikult vabastamine või trahvisumma vähendamine teatise trahvide määramatajätmise või vähendamise kohta kartellide asjades punkti B või punkti C alusel nõuab eelkõige, et asjaomane ettevõtja esitaks kartelli olemasolu tõendavad määravad tõendid esimesena.

5. Komisjoni teatis trahvide määramatajätmise või vähendamise kohta kartellide asjades tekitab õiguspärase ootuse, mil-

Kuigi sellised tõendid ei pea olema tingimata iseenesest piisavad, et kartelli

olemasolu tõendada, peavad need olema selleks siiski määravad. Need ei pea olema komisjoni uurimisi mitte üksnes suunavad, vaid neile tõenditele peab olema võimalik tugineda kui rikkumise tuvastanud otsuse peamisele tõendus-

materjalile. Peale selle ei ole vajalik, et need tõendid käsitleksid kõiki komisjoni otsuses kartelli kohta tuvastatud fakte.

(vt punktid 150, 156, 157, 162)